

STŘEDNÍ
ODBORNÁ
ŠKOLA, s.r.o.

MATURITNÍ OKRUHY

pro školní rok 2022/2023
čtyřleté denní studium

Strana:

Datum: 1. 9. 2022

Obor vzdělání: **Pedagogické lyceum**

Předmět: **Dějepis**

---

1. Naše země v pravěku

- antropogeneze; uveďte základní vývojové typy předchůdců člověka v časových relacích
- nejstarší doklady výskytu člověka na našem území
- členění doby kamenné a charakteristika způsobu života v jejích různých fázích
- charakteristika a periodizace doby bronzové
- periodizace doby železné, charakteristika obyvatelstva na našem území a způsobu jeho života

2. Staroorientální státy

- poloha a přírodní podmínky staroorientálních států
- politický vývoj Mezopotámie, státní útvary na jejím území
- státní zřízení a politický vývoj Egypta
- starověká Palestina a její náboženský systém
- vývoj starověké Indie a Číny
- kultura a umění staroorientálních států

3. Starověké Řecko

- osídlení Balkánského poloostrova řeckými kmeny
- Řecko v době homérské a archaické, vývoj ve Spartě a Athénách
- příčiny, průběh a důsledky řecko-perských válek; vrchol athénské demokracie
- peloponnéská válka a její důsledky
- helénismus jako kulturní a politický jev; osobnost a výbojné války Alexandra Makedonského
- přínos řecké kultury pro evropskou civilizaci

4. Starověký Řím

- Etruskové a počátky Říma
- římská republika – státní zřízení, boje o ovládnutí Itálie
- expanze Říma do Středomoří – punské války
- krize římské republiky a její projevy (reformy bratří Gracchů, občanské války, Spartakovo povstání)
- triumviráty, Caesar
- římské císařství (pojmy principát, dominát; nejvýznamnější osobnosti, územní rozmach Říma)
- vznik křesťanství, christianizace římského impéria a jeho rozpad
- stěhování národů, zánik Západořímské říše
- římská kultura

5. Evropa v době raného středověku

- stěhování národů
- barbarské státy
- charakter raně středověké společnosti, kultura
- Franká říše a její rozpad; osobnost Karla Velikého
- Byzantská říše, její územní rozsah, vláda císaře Justiniána
- Arabové a islám, pokus o podmanění raně středověké Evropy
- vznik a vývoj Svaté říše římské národa německého
- normanské výboje

6. Slované, Sámova říše, Velká Morava

- etnogeneze Slovanů; počátky slovanského osídlení na našem území
- Sámova říše
- vznik a vývoj Velké Moravy, přínos cyrilometodějské mise
- kultura Velké Moravy

7. Vznik a vývoj českého státu v době nejstarších Přemyslovců

- osídlení Čech v 9. století
- nejvýznamnější panovníci z rodu Přemyslovců a jejich vladařský přínos
- budování církevní organizace
- úsilí o získání královského titulu a jeho výsledky
- románská kultura

8. Politický vývoj evropských států v raném a vrcholném středověku (11. – 15. stol.)

- vývoj Anglie a Francie od vzniku státních útvarů po stoletou válku
- Španělsko – reconquista
- vývoj Svaté říše římské
- vztah papežství a císařství; boj o investituru
- křížové výpravy
- vznik, vývoj a zánik Kyjevské Rusi

9. Český stát za vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků

- hospodářský a sociální obraz našich zemí ve 13. století (středověké město, kolonizace, emfyteuze)
- na mapě doložte územní rozvoj českého státu v tomto období
- charakteristika vlády a politických úspěchů posledních Přemyslovců
- okolnosti nástupu lucemburské dynastie na český trůn
- kontrasty vlády Jana Lucemburského
- mocenský a kulturní rozmach českých zemí za vlády Karla IV.
- gotika

10. Husitské války

- krize české společnosti na počátku 15. stol.; vláda Václava IV.
- kritika církve, její příčiny, osobnost Jana Husa
- průběh husitských válek, specifika husitského válečnictví, významné osobnosti husitského
- hnutí
- basilejská jednání a jeho výsledky
- důsledky husitských válek

11. Český stát v době poděbradské a jagellonské

- konsolidace státu za Jiřího z Poděbrad
- oslabení královské moci za vlády Jagellonců; charakteristika stavovské monarchie
- hospodářská situace; spory šlechty a měst
- náboženská situace u nás v 15. a 16. stol.
- kultura jagellonského období

12. Humanismus, renesance a velké zeměpisné objevy

- charakteristika renesance jako uměleckého slohu a duchovního posunu, který ji doprovází
- vztah humanismu a renesance, humanismus v našich zemích
- významné osobnosti světové renesance a jejich díla
- příčiny a předpoklady objevných plaveb
- průběh a výsledky nejvýznamnějších objevných plaveb
- charakteristika a lokalizace významných amerických civilizací; příčiny jejich zániku
- důsledky zámořských plaveb

13. České země v habsburské monarchii, stavovské povstání a třicetiletá válka

- okolnosti nástupu Habsburků na český trůn
- vztah panovníka a stavů, první stavovský odboj; náboženská situace
- vláda Rudolfa II., kultura rudolfinského období
- české stavovské povstání – jeho průběh a důsledky
- české země ve třicetileté válce
- barokní kultura

14. Vývoj Evropy v 16. a 17. století, revoluce 16. a 17. století

- reformace, její hlavní směry a představitelé
- průběh reformace v Anglii a její důsledky; vláda Alžběty I.
- náboženské války ve Francii
- postavení Habsburků v Evropě; nizozemská revoluce
- průběh a výsledky třicetileté války v evropském kontextu
- anglická revoluce; cesta k parlamentnímu režimu

15. Evropský absolutismus; osvícenský absolutismus

- Francie za vlády Ludvíka XIV.
- vnitřní a zahraniční politika ruského impéria za Petra Velikého a jeho nástupců
- charakteristika osvícenství a jeho aplikace v osvícenském absolutismu
- osvícenský absolutismus v Prusku
- osvícenský absolutismus v habsburské monarchii – vláda a reformní činnost Marie Terezie a Josefa II.

16. Velká francouzská revoluce a Evropa v době napoleonských válek

- příčiny revoluce
- průběh revoluce, periodizační mezníky
- napoleonské války
- vídeňský kongres a následné uspořádání Evropy

17. Revoluce 1848 a česká politika ve 2. polovině 19. století

- revoluční centra a průběh revolučních událostí 1848 v Evropě a Rakousku
- červnové události v Praze a jejich dopad na změnu českého politického života
- bachovský absolutismus
- ústavní změny Rakouska ve druhé pol. 19. stol.
- pokusy o česko-rakouské vyrovnání a jejich výsledky
- proměny taktiky české politické reprezentace ve 2. pol. 19. stol.
- kulturní a hospodářský rozvoj českých zemí ve 2. pol. 19. stol.
- politická diferenciacie české společnosti na konci 19. století

18. Vývoj mezinárodních vztahů ve 2. polovině 19. století

- krymská válka a zahraniční politika Ruska v poslední třetině 19. stol.
- vznik Itálie a Německa
- koloniální expanze
- ohniska napětí před 1. světovou válkou, vznik válečných koalic
- válečné konflikty před 1. světovou válkou

19. První světová válka, Versailleský mír a jeho důsledky

- příčiny a počátek válečného konfliktu
- průběh bojů na západní a východní frontě, vstup USA do války
- vývoj válečné techniky
- příčina, průběh a důsledky revoluce v Rusku 1917
- naše země za války, vznik národního odboje v zahraničí, diplomatická činnost T. G. Masaryka
- konec a výsledky 1. světové války
- Versailleský mírový systém

20. Evropa v meziválečném období

- Versailleský mírový systém, Společnost národů
- typy režimů v meziválečné Evropě
- světová hospodářská krize, její projevy a důsledky
- vzestup fašismu v Německu a dalších evropských zemích
- vývoj totalitního režimu v SSSR
- válečné konflikty a ohniska napětí ve 30. letech

21. Československo mezi válkami

- úsilí o samostatný stát (zahraniční a domácí politika, úloha legií, vznik Československa)
- řešení národnostních problémů, otázka hranic
- politický systém meziválečného Československa
- zahraniční politika
- hospodářský rozvoj ČSR, důsledky světové hospodářské krize
- krize republiky
- období tzv. druhé republiky
- kultura meziválečného Československa

22. Druhá světová válka

- politika Německa a SSSR před 2. světovou válkou
- napadení Polska, „podivná válka“, tažení Německa na západ
- SSSR, boje na východní frontě
- vstup USA do války, formování protihitlerovské koalice, diplomatická jednání
- vytvoření druhé fronty Evropě
- ostatní bojiště 2. světové války – Afrika, Tichomoří, námořní boje
- ukončení války v Evropě
- ukončení války v Tichomoří

23. Protektorát, národní odboj za druhé světové války

- okupace ČSR, správa protektorátu
- vznik domácího protifašistického odboje
- odbojová centra naší emigrace, jejich politika a cíle
- boje našich vojáků na bojištích 2. světové války
- atentát na Heydricha a jeho důsledky
- pražské květnové povstání

24. Vývoj Československa po roce 1945

- vývoj státu v letech 1945 – 1948
- únor 1948 a jeho hodnocení
- represe 50. let
- liberalizace a pokus o reformu společnosti v 60. letech
- rok 1968 a sovětská okupace
- normalizace
- krize režimu – listopad 1989

25. Svět po roce 1945

- poválečné uspořádání světa, územní změny, sféry vlivu moci
- studená válka, závody ve zbrojení
- vznik vojenských a ekonomických aliancí
- vývoj v zemích západní Evropy
- vývoj v SSSR a zemích sovětského bloku
- největší válečné konflikty po druhé světové válce
- transformace koloniální soustavy – vývoj třetího světa

Zpracovala: Mgr. Kateřina Suková

Schválil: Mgr. Michal Balaš, ředitel AHOL SOŠ v. r.

V Ostravě 1. 9. 2022